

премошћење

Филиј Ларкин

ПЕСМЕ

НА ПРАГУ ДВАДЕСЕТ ШЕСТЕ

Прибојавам се ових мојих година
    Двадесет пета је зима,
Нестаје хитрина.
И све поприма
Тежину коју прати сумње зачаурена глеђ,
    Претворена у жеђ.

Размишљах: она енергија од некада
    Несумњиво постаје млака
Кад двадесет четврта-пета овлада:
И сад та шљака
Сагорјелог дјетињства казује да сам у праву био.
    Што је пламен захватио

Утрну у мени као свијећа,
    Понових причу.
Таленат, срећа –
Измичу,
И маснија коса их прати
    Што треба да се скрати;

Ил' кад сигурност испари,
    Можда остатак тај
Потамни, животари
Ко онај скоро нај.
Шкарт сред минарета у краху.
    А у том праху

Оног што је по вољи а трули
    Не оста ништа.
Тек похлепа, тмули
Понизни осмјех, халапљива
Окорјела мржња, црн образ – ето рашта
    Узалуд отријех свашта.

Па, кад бих сигуран био
    Да немам нимало изгледа
Да изнова дохватим неупрљан дио
Занемареног креда,
Сву изанђалу имовину бих спржио,
    Од понуђеног живио.

Ал' муком се тај свијет гаси;
    Тек смртним треном,
Трулеж бисером краси,
А мени, заведеном
Ствара у души од свих дубљу рану:
    Присјећања кад бану

На сваки миг, положаје
    Дуго након заборава;
Ма каква прилика даје
Ништавна, или права
Може додиром распући, свакако.
    Ја љубим, грлим онако,

Као успаничена мати, усрано
    Чедо своје,
Које ће сутра да забраном
А у име моје
Избрише све између два краја
    – Ништавила и раја.

РЕГРУТАЦИЈА

Џејмсу Баларду Сајну

Баштинио је свог Ја имање
Од оних који управљаху њиме као фармери; имајући
За тај студиј све неопходно знање,
Од доброг и лошег с правом зазирући.

Ал' једног прољећног дана његову земљу погоде разарања,
Група јахача одсјечно пита га како се зове.
Командант му на чудном дијалекту стави до знања
Да због рата који бјесни заслужује окове

Ако им не помогне. Пристанак његов
Бјеше заснован на жељи, до самоуништења,
Да не изгуби своје рођењем стечено право; готов,
Знајући да нема ништа лакше до преживљења

Које му не би дало да предуго слути
Све потанкости свог пораза и смрти.

ХОРНЕ ЈУТРОМ ЗНАЈУ

Хорне јутром знају
Да дувају, сјају
Бљештавих ливада
    На промрзлој роси;
Зоре ево опет.
Као злаћаних чинела звекет
Небо ширећи крила
    Сунцем погледу пркоси.

Ту, гдје љубави нема,
Све што би безнадно
И што ме будним држа
    Пролазно је и нестално;
Јер никад тако блиставо,
Нечујно
И наднаравно, није
    Земља рађала прије.

1943/4 POW, TNS

ГРАБЕЋИ БРДОМ ЗАГЛУШУЈУЋИМ ВЈЕТРОМ ШИБАНА

Грабећи брдом заглушујућим вјетром шибана
Срџба собом разбуктана, осионо се указала
Високо понад ливада којим пасу ђогати;
Уз шуме стрмином попут хорне је одзвањала
Све до самог врхунца под стаблима блиставим
Урличући: Снисходљивост се једино исплати;
Дозволи да будем справа прецизно наштимана
Да засвирам музику по жељама свих о стварима свим.

Како призвати такву музику, кад улица
Тамни? Са мјеста кишовитих и каменитих
Видим да прастара туга једино осваја,
Лица ужурбаних и бременитих,
Ходањем израњавана стопала дјевојчица,
Срце што у својој тишини клечи без краја.

23 October 1944 TNS

ПРИЉУБИХ УСТА СВОЈА

Приљубих уста своја
Води која се креће:
Сјевером, југом, куд која,
То важно бити неће,
Љубав није што будеш срео.

Вјетар сам ријечима сплео;
Он ријечи расплете моје:
Љубав није што будеш срео,
Тек птице радошћу поје,
Тек мјесец бескућник то је.

Љубав није што будеш срео:
Тежиш удовима
Што вапе миру, ил' духу што зрео
Лебди с анђелима,
А смрти нема пред вратима.

1943/4 POW, TNS, ITGOL

ФИЛИП ЛАРКИН (1922–1985) Филипа Ларкина сматрају најзначајнијим енглеским пјесником послеријатног периода, значајним и по свом утицају на савременике, пјесником којим се енглеска поезија удаљила од „модернизма” враћајући се запостављеним узорима прије Јејтса – напосљетку Едварду Томасу и Томасу Хардију. То је лична и скоро регионална поезија, пуна разумијевања за судбину и психу обичног човјека, увјерена да обликовању пјесме једнако доприноси интелектуално и морално расуђивање. Поетским ставом блиским одбрамбеној иронији, неповјерљивим према високопарним изјавама, строгим моралним начелима и узвишеном језику, Ларкин провинцијални живот исказује суптилним психолошким опажањима и прецизном елеганцијом. Због непоновљивог дара којим је стекао наклоност читалаца од укуса, као и лаика, Ларкин је класик провјереног трајања у времену као и сјећању.

Превео с енглеског и белешку саставио ЖЕЉКО КОСТИЋ